

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi valtion rahoituksesta elokuvakulttuurin edistämiseen

Asia

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi valtion rahoituksesta elokuvakulttuurin edistämiseen (HE 56/2018 vp).

Valiokuntakäsittely

Valiokunnan mietintö: Sivistysvaliokunta (SiVM 8/2018 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavan lain:

Laki

valtion rahoituksesta elokuvakulttuurin edistämiseen

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Lain soveltamisala

Tässä laissa säädetään elokuvan käsikirjoittamiseen, tuotantoon ja jakeluun sekä muuhun elokuvakulttuurin edistämiseen myönnettävästä valtion rahoituksesta.

2 §

Lain tavoite

Tämän lain tavoitteena on edistää:

- 1) monimuotoista ja ammattimaista kotimaista elokuvatuotantoa;
- 2) laajaa ja kattavaa elokuvan tarjontaa ja jakelua;
- 3) kotimaisen elokuvan ja sen tekijöiden kansainvälistymistä;
- 4) elokuvakulttuuria ja sen kehittymistä.

Eduskunnan vastaus EV 116/2018 vp

Tavoitteen toteuttamisessa lähtökohtina ovat osallisuus, moniarvoisuus, kulttuurinen moninaisuus ja taiteen vapaus.

3 §

Rahoitus

Opetus- ja kulttuuriministeriö voi valtion talousarvioon otettavan määrärahan rajoissa myöntää Suomen elokuvasäätiölle valtion varoja elokuvan käsikirjoittamisen, tuotannon ja jakelun tukemiseksi sekä elokuvakulttuurin edistämiseksi muulla tavalla.

Tässä laissa säädetyn julkisen hallintotehtävän hoitaminen rahoitetaan valtion talousarviossa erikseen Suomen elokuvasäätiölle osoitettavalla määrärahalla.

Tässä pykälässä tarkoitettu rahoitus myönnetään valtionavustuksena. Rahoituksen myöntämiseen ja sen käyttämiseen Suomen elokuvasäätiössä sovelletaan valtionavustuslakia (688/2001), jollei tässä laissa toisin säädetä.

Suomen elokuvasäätiö hoitaa valtionapuviranomaiselle kuuluvia tehtäviä myöntäessään valtionavustuksia tässä pykälässä tarkoitetuista valtion varoista. Suomen elokuvasäätiön muu toiminta ei saa vaarantaa tämän julkisen hallintotehtävän hoitamista.

4 §

Hallitus

Opetus- ja kulttuuriministeriö nimeää vähintään viisi ja enintään kahdeksan hallituksen jäsentä ja heille varajäsenet sekä varsinaisten jäsenten keskuudesta hallituksen puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

Hallituksen toimikausi on kolme vuotta. Sama henkilö voi olla hallituksessa yhtäjaksoisesti enintään kaksi toimikautta. Hallituksen jäsen ei saa olla palvelus- tai työsuhteessa Suomen elokuvasäätiöön.

Jos hallituksen puheenjohtaja, varapuheenjohtaja tai jäsen jättää tehtävänsä kesken toimikautensa, opetus- ja kulttuuriministeriö nimeää hänen tilalleen jäljellä olevaksi toimikaudeksi uuden puheenjohtajan, varapuheenjohtajan tai jäsenen.

Hallituksessa tulee olla laajasti edustettuna asiantuntemusta valtionapuviranomaiselle kuuluvien tehtävien hoitamiseen sekä muuhun elokuvasäätiön toimintaan ja kehittämiseen liittyvistä asioista.

5 §

Päätöksenteko valtionavustusasioissa

Suomen elokuvasäätiön hallitus päättää tuotantotukea koskevat valtionavustusasiat tuotantotukiesittelijän esittelystä ja muut valtionavustusasiat elokuvasäätiön johtajan esittelystä.

Valtionavustusasioita esittelevällä henkilöllä tulee olla tehtävään soveltuva koulutus tai muuten hankittu pätevyys sekä hyvä elokuva-alan tuntemus.

Hallituksen jäsenen ja päätöksen esittelijän esteellisyydestä säädetään hallintolaissa (434/2003).

Eduskunnan vastaus EV 116/2018 vp

6 §

Valtionavustusten käyttötarkoitukset

Suomen elokuvasäätiö voi 2 §:ssä tarkoitetun tavoitteen toteuttamiseksi hakemuksesta myöntää 3 §:n 1 momentissa tarkoitettua valtionavustusta elokuvan tuotantoon (*tuotantotuki*), jakeluun (*jakelutuki*) ja käsikirjoittamiseen (*käsikirjoitusapuraha*) sekä muuhun elokuvakulttuurin edistämiseen.

Tuotantotukea, jakelutukea ja käsikirjoitusapurahaa voidaan myöntää sellaisen kulttuurituotteenä pidettävän elokuvan tuotantoon, jakeluun ja käsikirjoittamiseen:

- 1) joka muodostaa taiteellisen kokonaisuuden;
- 2) jonka sisältö perustuu kulttuuriarvoihin, joiden alkuperä on kulttuuri-identiteetissä; ja
- 3) johon sisältyy merkittävä luovien tekijöiden ja esittävien taiteilijoiden panos ja heille maksettavien palkkojen ja palkkioiden osuus tuotantokustannuksista on merkittävä.

Tuotantotukea voidaan myöntää elokuvan tuottamiseen ja kehittämiseen. Jakelutukea voidaan myöntää elokuvan kotimaisen ja kansainvälisen ammattimaisen esitys- ja levitystoiminnan edistämiseen eri jakelukanavissa. Käsikirjoitusapurahaa voidaan myöntää elokuvan käsikirjoittamiseen ja siihen liittyvään taustatyöhön.

7 §

Valtionavustuksen myöntämisen edellytykset

Tuotantotukea voidaan myöntää Suomessa rekisteröidylle elokuvan tuotantoyhtiölle, jolla on ammatilliset ja taloudelliset edellytykset elokuvan tuottamiseen ja joka valtionavustuksen myöntämisen kannalta arvioiden hallinnoi riittävässä määrin elokuvan kaupallisia hyödyntämisoikeuksia Suomessa. Tuotantotukea ei voida myöntää valtion laitokselle, kunnalle, kuntayhtymälle tai seurakunnalle eikä valtioenemmistöiselle yhtiölle tai edellä mainittuihin verrattavalle yhteisölle tai laitokselle. Tuotantotukea ei myöskään voida myöntää televisiotoiminnan harjoittajalle eikä elokuvia verkossa välittävälle yhteisölle taikka sellaiselle elokuvan tuotantoyhtiölle, jonka osakkaana on yksi tai useampi televisiotoiminnan harjoittaja tai elokuvia verkossa välittävä yhteisö vähintään 15 prosentin osuudella.

Jakelutukea voidaan myöntää:

- 1) ammattimaisesti toimivalle elokuvan levitysyhtiölle, joka on rekisteröity Suomessa ja joka hallinnoi elokuvan levitysoikeuksia Suomessa;
- 2) elokuvan tuotantoyhtiölle, jolla on ammatilliset ja taloudelliset edellytykset elokuvan markkinointiin ja jakeluun;
- 3) elokuvafestivaalia järjestävälle Suomessa rekisteröidylle yhteisölle;
- 4) elokuvateatteritoimintaa ylläpitävälle kunnalle, kuntayhtymälle tai Suomessa rekisteröidylle yhteisölle;
- 5) Suomessa rekisteröidylle yhteisölle, joka hallinnoi elokuvan kansainvälisiä kaupallisia hyödyntämisoikeuksia;
- 6) kotimaisen elokuvan tekijälle.

Käsikirjoitusapurahaa voidaan myöntää elokuvan käsikirjoittajalle, joka toimii ammattimaisesti ja jonka käsikirjoitustyö edistää 2 §:ssä tarkoitettuja tavoitteita.

Eduskunnan vastaus EV 116/2018 vp

8 §

Tukisopimus

Ennen tuotantotuen maksamista Suomen elokuvasäätiö tekee elokuvan tuotantoyhtiön kanssa tukisopimuksen. Tukisopimuksessa sovitaan valtionavustuspäätöstä täydentäen ainakin seuraavista asioista:

- 1) elokuvan taiteellisesta suunnitelmasta;
- 2) elokuvan tekijöistä;
- 3) elokuvan valmistamisen ja taloudellisen hyödyntämisen edellyttämistä oikeuksista;
- 4) elokuvan lopullisesta kustannusarviosta, kokonaisrahoituksesta ja vakuutuksesta;
- 5) sitoutumisesta lainsäädännön velvoitteiden ja elokuvatuotannon mahdollisten hyvien käytäntöjen noudattamiseen;
- 6) tuotannon aikatauluista;
- 7) tuen maksamisesta;
- 8) tuen käytön seurannasta ja selvitysten antamisesta;
- 9) elokuvan tuottoja koskevien tietojen toimittamisesta.

9 §

Maksatuksen keskeytys

Taiteen edistämiskeskus vastaa valtionavustusten maksatuksen keskeyttämiseen liittyvistä asioista.

Suomen elokuvasäätiön on viipymättä tehtävä Taiteen edistämiskeskukselle esitys elokuvasäätiön myöntämän valtionavustuksen maksatuksen keskeyttämisestä, jos elokuvasäätiön tietoon on tullut seikka, jonka nojalla valtionavustuksen maksaminen voidaan valtionavustuslain mukaan keskeyttää. Taiteen edistämiskeskus päättää maksatuksen keskeyttämisestä sekä valtionavustuksen maksamisen jatkamisesta tai lopettamisesta Suomen elokuvasäätiön esityksen perusteella.

Päätös valtionavustuksen maksamisen keskeyttämisestä on tehtävä viipymättä ja erityisestä syystä viimeistään kahden kalenterivuoden kuluessa Suomen elokuvasäätiön esityksestä.

Maksamisen keskeyttämistä koskevaa päätöksentekoa varten Suomen elokuvasäätiön on liitettävä esitykseensä riittävät ja olennaiset tiedot. Taiteen edistämiskeskuksella on lisäksi salassapitosäännösten estämättä oikeus saada Suomen elokuvasäätiöltä tarvitsemansa tiedot valtionavustusten maksatuksen keskeyttämistä koskevissa asioissa.

10 §

Takaisinperintä

Taiteen edistämiskeskus vastaa valtionavustusten takaisinperintään liittyvistä asioista.

Suomen elokuvasäätiön on viipymättä ilmoitettava Taiteen edistämiskeskukselle elokuvasäätiön tietoon tulleesta seikasta, jonka nojalla elokuvasäätiön myöntämän valtionavustuksen takaisinperintään voidaan tai tulee valtionavustuslain mukaan ryhtyä. Taiteen edistämiskeskus päättää valtionavustuksen takaisinperinnästä.

Eduskunnan vastaus EV 116/2018 vp

Takaisinperintäpäätos on tehtävä viipymättä ja erityisestä syystä viimeistään kahden kalenterivuoden kuluessa Suomen elokuvasäätiön ilmoituksesta.

Takaisinperintää koskevaa päätöksentekoa varten Suomen elokuvasäätiön on toimitettava Taiteen edistämiskeskukselle riittävät ja olennaiset tiedot. Taiteen edistämiskeskuksella on lisäksi salassapitosäännösten estämättä oikeus saada Suomen elokuvasäätiöltä tarvitsemansa tiedot valtionavustusten takaisinperintää koskevissa asioissa.

11 §

Julkisen hallintotehtävän valvonta

Opetus- ja kulttuuriministeriö valvoo Suomen elokuvasäätiölle kuuluvan julkisen hallintotehtävän hoitoa ja julkisen hallintotehtävän hoitamiseen osoitettujen määrärahojen käyttöä.

Suomen elokuvasäätiön hallitus vastaa siitä, että julkista hallintotehtävää hoidetaan Suomen elokuvasäätiössä hallintolain säännösten mukaisesti.

Suomen elokuvasäätiön johtaja vastaa elokuvasäätiölle kuuluvan julkisen hallintotehtävän hoidon yleisestä johtamisesta ja kehittämisestä.

12 §

Hallinnon yleislakien soveltaminen

Tässä laissa tarkoitettua julkista hallintotehtävää hoidettaessa noudatetaan, mitä hallintolaissa, viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999), kielilaissa (423/2003), saamen kielilaissa (1086/2003), arkistolaissa (831/1994), sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003) ja tietosuojalaissa (/) säädetään.

13 §

Rikosoikeudellinen virkavastuu ja vahingonkorvausvastuu

Rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä sovelletaan Suomen elokuvasäätiön hallituksen jäseniin sekä Suomen elokuvasäätiön johtajaan ja muihin työntekijöihin näiden hoidessa julkista hallintotehtävää.

Julkisen hallintotehtävän hoitoon liittyvästä vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

14 §

Palautuneen valtionavustuksen käyttö

Jos valtionavustuksen saaja palauttaa käyttämättä jäänyttä valtionavustusta Suomen elokuvasäätiölle, Suomen elokuvasäätiö voi myöntää palautuneen valtionavustuksen uudelleen 6 §:ssä säädettyyn käyttötarkoitukseen.

Eduskunnan vastaus EV 116/2018 vp

15 §

Kirjanpito ja tarkastusoikeus

Suomen elokuvasäätiö pitää julkisen hallintotehtävän hoitamisesta säätiön muusta toiminnasta erillistä kirjanpitoa.

Opetus- ja kulttuuriministeriöllä on oikeus suorittaa 11 §:n 1 momentissa tarkoitettussa julkisen hallintotehtävän hoitamisen valvonnassa tarpeellisia Suomen elokuvasäätiön toimintaan ja talouteen kohdistuvia tarkastuksia. Suomen elokuvasäätiöllä on oikeus suorittaa valtionavustuslain 16 §:ssä tarkoitettuja valtionavustuksen maksamisessa ja käytön valvonnassa tarpeellisia valtionavustuksen saajan talouteen kohdistuvia tarkastuksia. Suomen elokuvasäätiöllä on oikeus tarvittaessa pyytää Taiteen edistämiskeskukselta virka-apua tarkastuksen suorittamiseksi.

Edellä 2 momentissa tarkoitettuja tarkastuksia ei saa suorittaa vakituiseen asumiseen käytettävissä tiloissa. Tarkastuksissa on noudatettava hallintolain 39 §:ää.

16 §

Julkisen hallintotehtävän hoitamiselle asetettavat tavoitteet

Opetus- ja kulttuuriministeriö ja Suomen elokuvasäätiö sopivat määrävuosiksi kerrallaan Suomen elokuvasäätiölle annetun julkisen hallintotehtävän hoitamiselle asetettavista keskeisistä määrällisistä ja laadullisista tavoitteista sekä niiden toteutumisen seurannasta ja arvioinnista.

17 §

Tiedonsaanti

Suomen elokuvasäätiön tulee salassapitosäännösten estämättä toimittaa opetus- ja kulttuuriministeriölle sen määräämät Suomen elokuvasäätiölle annetun julkisen hallintotehtävän hoitamisen valvonnan, arvioinnin, kehittämisen, tilastoinnin sekä muun seurannan ja ohjauksen edellyttämät tiedot ministeriön päättämällä tavalla.

18 §

Neuvottelukunta

Edellä 2 §:ssä mainittujen tavoitteiden ja elokuva-alan keskinäisen vuorovaikutuksen edistämiseksi Suomen elokuvasäätiön yhteydessä on säätiön kolmeksi vuodeksi kerrallaan asettama neuvottelukunta. Hallitus nimeää neuvottelukunnan jäsenet elokuva-alaa ja sen sidosryhmiä kuultuaan. Neuvottelukunnassa on puheenjohtaja ja enintään kymmenen muuta jäsentä, jotka edustavat tahoja, joille tämän lain mukaan voidaan myöntää valtionavustusta, ja viranomaisia. Neuvottelukunnan puheenjohtajana on Suomen elokuvasäätiön johtaja.

Eduskunnan vastaus EV 116/2018 vp

19 §

Muutoksenhaku

Tässä laissa tarkoitettuun Suomen elokuvasäätiön hallituksen päätökseen saa vaatia oikaisua Suomen elokuvasäätiön hallitukselta ja Taiteen edistämiskeskuksen päätökseen saa vaatia oikaisua Taiteen edistämiskeskukselta siten kuin hallintolaissa säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

20 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tällä lailla kumotaan elokuvataiteen edistämisestä annettu laki (28/2000).

Tämän lain voimaan tullessa vireillä olevat elokuvataiteen edistämisestä annetun lain 2 §:n 2 momentissa tarkoitetut valtionavustushakemukset ja niitä koskevat valitukset käsitellään loppuun tämän lain säännösten mukaisesti.

Helsingissä 13.11.2018

Eduskunnan puolesta

puhemies

pääsihteeri